

Retslægerrådet og medicinsk etik

Annie Vesterby

2011

Retslægerrådet

- Et uafhængigt råd under justitsministeriet
- Rådets medlemmer er læger (op til 12)
- To afdelinger: Én varetager retspsykiatriske spørgsmål og den anden øvrige retsmedicinske sager
- Juridisk sekretariatet beliggende i København
- Rådets medlemmer beskikkes af kongen
- Særligt sagkyndige beskikkes af justitsmin.
- Ad hoc sagkyndige udpeges af retslægerrådets formand

Retslægerrådets opgave

- At afgive lægevidenskabelig og farmaceutiske skøn til offentlige myndigheder i sager vedr. enkeltpersoners retsforhold.
- F.eks til sundhedsstyrelsen i forbindelse med spørgsmål om fratagelse af autorisation
- f.eks retspsykiatriske erklæringer til retten vedr en drabssigtet tilstand i gerningsøjeblikket

Retslægerådets sagbehandling

- Tre læger deltager i behandlingen af en sag
- Behandlingen er skriftlig og rundsendes mellem de tre således at hver af de tre afgiver selvstændige lægelige vurderinger.
- Formanden udpeger de læger som skal deltage i behandlingen af en sag
- Det er læger med særlig indsigt i den specielle problemstilling som sagen drejer sig om f.eks. Shaken baby impact syndrom
- Lægerne kan være enige eller uenige i den lægefaglige vurdering af en sag

Sager i retslægerådet 2010

- Psykiatriske sager: 450
- Færdselsager m. spiritus/medicin: 74
- Andre færdselsager: 36
- Sager vedr. enkeltpersoners forhold: 755
- Aldersbestemmelse: 33
- Faderskabssager, kastration mv: 40

Retslægerådet.: to eksempler

- I. Fratagelse af autorisation som læge på grund af manglende overholdelse af påbud om journalføring.
- 42-årig kvinde sigtet for ildpåsættelse, idet hun havde sat ild til faderens hus: mental undersøgt og herefter fundet sindssyg i gerningsøjeblikket;

Medicinsk Etik i tiden

Lægeløftet

..Aflægger jeg det løfte,.... at anvende mine kundskaber med flid og omhu...at bære lige samvittighedsfuld omsorg for den fattige som for den rige ..ikke ubeføjet åbenbare hvad jeg som læge har erfaret... at søge mine kundskaber fremdeles udvidede...nøje efterleve mit fags anordninger og bestemmelser.

Medicinsk Etik

- Geneve-deklarationen 1948
- Internationale regler for læger 1949
- Helsinki-deklarationen 1964
- Hamburg-deklarationen 1997
- Eutanasi- verdenslægeforeningen 1987

Genevedeclarationen 1948

- vie mit liv til menneskeheden
- yde mine lærere respekt
- udøve mit kald samvittighedsfuldt og værdigt-- mine patienters helbred står først i mine overvejelser
- respektere hemmeligheder som bliver mig betroet som læge

Genevedeclarationen 1948

- hævde lægestandens ære og tradition
- mine kolleger er mine brødre
- ikke tage religiøse, nationale, racemæssige, politiske eller økonomiske hensyn
- nære respekt for menneskeliv, selv under trusler
- ikke gøre brug af min lægelige kunnen imod humanitære principper

Internationale regler for lægeetik 1949

I. Lægens generelle pligter

- omhu
- ingen økonomiske hensyn
- optræde ansvarsbevidst
- kollegial respekt
- tavshedspligt
- patienters helbred/ve og vel

Internationale regler for lægeetik 1949

II. Lægens pligter overfor syge

-samvittighedsfuldhed/omhu

-tavshedspligt

-hjælpeforpligtelser

III. Lægens indbyrdes pligter

- kollegial

-overholde princip. i Genevedeclarationen

Etiske regler for læger, Lægeforeningen 2001

§ 1. Formål:

De etiske regler for læger skal tjene til at styrke god lægegering og et tillidsfuldt samarbejde mellem læger og patienter.

En læge kan ikke påtage sig arbejdsopgaver, som strider mod reglerne.

Kollegiale regler for læger, Lægeforeningen 2001

§ 1. Formål:

Den Almindelige Danske Lægeforenings kollegiale regler skal tjene til at styrke god lægegering og et godt kollegialt forhold mellem Lægeforeningens medlemmer

World Medical Association Declaration of Helsinki

- Statement of ethical principles to physicians in medical research involving human subject

Bio-medicinsk forskning

- Formål:
- at forbedre undersøgelses-behandlings-og forebyggelsesmetoder og
- indsigten i sygdommens årsager og opståelsesmåder

Helsinki-deklarationen

- I. BASALE PRINCIPPER
- II. KLINISK FORSKNING
- III. IKKE KLINISK FORSKNING

I Basale principper

- Information
- Vedr. læge/patientforholdet
- Informeret samtykke fra værge
- Ethiske overvejelser

II Klinisk forskning

- Nye diagnostiske og terapeutiske metoder, hvis håb om bedring af ptt.
- Fordele, risici og ubehag ved nye metoder kontra gamle
- Ptt. sikres de beviselige mest effektive metoder

II Klinisk forskning

- Læge-patient forhold ikke påvirkes
- Information
- Foskning i kombination med lægelig omsorg

III Ikke klinisk forskning

- Forblive beskytter af liv og helbred
- Frivillige forsøgspersoner
- Evt. afbryde forsøg
- Forsøgspersonens velfærd skal veje tungest

Lov om videnskabsetisk komitesystem

Etisk Råd

Videnskabsetisk komite`s opgave:

- ---- at sikre, at biomedicinske forskningsprojekter udføres videnskabsetisk forsvarligt og at forsøgspersonerne beskyttes m.h.t. rettigheder, sikkerhed og velfærd samtidig med at der skabes mulighed for udvikling af ny, værdifuld viden.

Etiske problemstillinger v. biomedicinsk forskning

- Uetisk i sit formål
- Relevant forskning
- Projektets metode
- Respekten for forsøgspersonen (omsorg, information og samtykke)
- "predictiv medicin": at forudsige øget risiko for visse sygdomme

Etisk Råd's opgave

- ---følge udviklingen og afgive udtalelser om etiske spørgsmål, som er knyttet til forskning i og anvendelse af bio-og genteknologi samt om øvrige etiske spørgsmål der knytter sig til sundhedsvæsenet og den biologiske-medicinske forskning vedr. mennesker.
